

No m'esperis desperta

SIMONA SKRABEC

Una de les citacions més provocatives sobre el conjunt de la literatura catalana pertany a Joan Fuster i diu així:

“Per regla general, la literatura catalana moderna és una literatura feta per marits satisfets, sedentaris i no enganyats –i per capellans–. D'aquí que resulti absolutament fada, i sobretot, reiterativa”. ¿Aquesta constatació irònica encara és certa? ¿La literatura catalana és avui una literatura sedentària, escrita per homes sense preocupacions vitals i de mirada displicent?

Els contes de Neus Canyelles reunits amb el títol *Mai no sé què fer fora de casa* evidencien tot el contrari. Els relats documenten i analitzen una vida sentimental que difícilment cabria en els paràmetres de la societat tradicional, patriarcal i immutable. Però el que fa interessant aquest llibre no és l'embolcall extern tan obvi i la constatació potser massa evident que el model de família d'avui ja no té aquella “regla general” de la qual Fuster encara es podia mofar. La pregunta que plantegen aquestes fotografies instantànies d'interiors és més aviat d'on treu l'autora la seva mirada serena, equilibrada, la seva força per

GETTY

afrontar una vida feta puzle plantant-li cara, afrontant les circumstàncies. Canyelles es proclama en deute amb els autors de la literatura universal, amb els grans prosistes de profunda mirada moral. Txékhov, Mansfield, Raymond Carver, Bukowski, Maupassant –i fins i tot un conte d'Andersen– li serveixen de model a partir del qual reconstrueix trossets d'una vida que ja no pot quallar en una novel·la. Poques vegades queda tan clar que l'autor ha renunciat conscientment a trobar el sentit a tot el conjunt de les seves experiències.

Canyelles no dissimula que parteix d'un món viscut. Escriu des d'unes anècdotes tangibles i les ferides que es mostren semblen ben coents encara. Però l'autora hi sap introduir un gir inesperat i aconseguir anul·lar la visió fada i reiterativa que denunciava Fuster. Es nega a construir un relat coherent, es nega a partir sempre de la mateixa consciència que tot ho registra i ordena. A cada pas, la narradora veu

els fets d'una altra manera, n'extreu uns altres accents. La vida és llavors un conjunt de vivències que es complementen, se solapen, s'exclouen. Viure no persegueix cap objectiu suprem. La realització d'una persona realment no ve condicionada per la necessitat imperiosa de trobar un lloc adequat i convertir-se en un membre útil de la seva comunitat. Els camins de la novel·la de formació s'han acabat. “Malgrat tot, som feliç”, diu en un punt la narradora, tot passejant pels carrers d'una ciutat que “ja no resplendeix”.

Neus Canyelles planta cara a la trista i gastada mentida dels marits que no saben tornar a casa i diuen: “No m'esperis desperta”. La dona que Canyelles retrata es nega a anar a dormir, es nega a tancar els ulls davant de cap dolor o engany. La seva narradora té veu, consciència, té la capacitat d'anàlisi. Pot afrontar les situacions. Sap aguantar l'envestida d'uns somnis trencats i buidar el pis on va naufragar el matrimoni, sap reconstruir petits recers improvisats i viure a partir de les engrunes. Administra sàviament els tresors casuals que són l'únic que la vida pot donar. I mai no reconeix cap fracàs. La fortalesa d'aquesta actitud vital, què hi farem, recorda aquelles dones dels pescadors, navegants, comerciants i pagesos que mai han pogut comptar amb res més que amb les seves pròpies forces. I improvisa un futur amb el saber antic: que la vida només val la pena si som capaços d'assumir les seves misèries. ❖

MAI NO SÉ
QUÈ FER
FORA DE CASA
NEUS CANYELLES
PROA
180 PÀG./17 €

No és un llibre. És tot un món.
Que canviarà el teu per sempre.

Un nen fet de yogurt.
Ahab el caçador de dragons.
Emily Dickinson.
I molts personatges inoblidables.

Del creador de *Jan Plata*.

laGalera

Segueix-nos en
www.lagaleraeditorial.com